

سند توسعه بخش تعاون

(تصویبنامه شماره ۲۴۳۱۶۳/ت/۶۰۵۴۶هـ.مورخ ۲۸/۱۲/۱۴۰۱ هیئت وزیران)

هیئت وزیران در جلسه ۱۴/۱۲/۱۴۰۱ به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (با همکاری وزارتخانه‌های جهادکشاورزی، امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران) و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند (الف) ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۶ - تصویب کرد:

۱ - سند توسعه بخش تعاون به شرح پیوست که تأییدشده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌شود.

۲ - این تصویبنامه، جایگزین تصویبنامه شماره ۲۳۶۰۹/ت/۴۶۱۱۶هـ.مورخ ۸/۲/۱۳۹۲ می‌شود.

سند توسعه بخش تعاون موضوع بند (الف) ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی الف - اهداف سند توسعه تعاون طی چشم‌انداز (۱۰) ساله:

۱- آموزش و ترویج فرهنگ تعاون در کشور.

۲- بهبود مستمر محیط کسب و کار در بخش تعاون.

۳- بهبود وضع زندگی، رفاه و توسعه عدالت اجتماعی.

۴- افزایش سطح اشتغال مولد در بخش تعاون به بیست درصد (۲۰٪) از کل اشتغال کشور.

۵ - جذب چهل و پنج درصد (۴۵٪) از سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در کل کشور در بخش تعاون.

۶ - جذب حداقل پانزده درصد (۱۵٪) از حجم نقدینگی کشور در طرح (پروژه)‌های بومی و ملی تعاونی.

۷ - افزایش سهم بخش تعاون به بیست و پنج درصد (۲۵٪) از تولید ناخالص ملی منهای ارزش افزوده بخش نفت.

۸ - اثر بخشی نقش حاکمیتی با کاهش تصدی‌گری دولت و واگذاری امور تصدی‌گری به بخش غیردولتی با اولویت بخش تعاون در راستای اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی.

۹ - سایر اهداف کمی به شرح جدول زیر:

...

ب - راهبردهای کلان توسعه بخش تعاون:

۱- بازنگری -و اصلاح سیاست‌های ناظر بر بازار کار، بازارهای مالی، بازار کالا، خدمات و نظام توزیع، در راستای تعیین جایگاه و نقش بخش تعاونی متناسب با اهداف آن بخش و پیش‌بینی یک تقسیم‌کار و الگوی (مدل) کلان برای حضور بخش‌های دولتی، عمومی- غیردولتی، تعاونی و خصوصی در اقتصاد و نیز در حوزه‌های زیرساخت و عمومی و تعیین جایگاه هر کدام با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

۲- فقرزدایی از جامعه از طریق توانمندسازی سه دهک اول درآمدی جامعه.

۳- ترویج فرهنگ تعاون در راستای گسترش اعتماد به بخش تعاونی و ترغیب مردم به تشکیل و مشارکت گسترده.

۴- بهبود محیط کسب و کار بخش تعاون از طرق مختلف از جمله:

۴-۱- تسهیل شرایط شکل‌گیری و گسترش فعالیت تعاونی‌ها در همه عرصه‌های مجاز و جبران عقب‌افتادگی آنها شامل وضع مشوق‌ها و تسهیل دسترسی تعاونی‌ها به منابع، امکانات و مجوزها.

۲-۴. تقویت تعاونی‌ها مشتمل بر توسعه ظرفیت منابع انسانی، ارتقاء بهره‌وری و بهبود مدیریت، افزایش آگاهی نسبت به ارزش‌ها و منافع تعاون، توسعه سرمایه‌گذاری و ارتقاء سطح کیفی و کمی خدمات تعاونی‌ها.

۳-۴. ایجاد و تقویت انسجام و تعاون بین تعاونی‌ها و توانمندسازی بخش تعاون در ساختارهای بالادستی، توسعه معاملات فی‌مابین و ارتقاء توانمندی‌های رقابتی بخش تعاون در صحنه اقتصاد داخلی و بین‌المللی.

۴-۴. ارتقاء اثربخشی نقش حاکمیتی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در توسعه بخش تعاونی در چهارچوب قوانین و مقررات، تمرکز در سیاست‌گذاری، نظارت و بهبود نظام مدیریت حمایت از بخش تعاون کشور، با رویکرد افزایش و ارتقاء نقش تصدی‌گری بخش غیردولتی تعاون کشور در راستای ارتقاء حکمرانی مردمی.

۴-۵. توسعه نوآوری و تعاون دانش‌بنیان.

ج - سیاست‌های اجرایی ناظر بر راهبردهای کلان توسعه بخش تعاون کشور

راهبرد ۱- بازنگری و اصلاح سیاست‌های ناظر بر بازارکار، بازار مالی (بازار پولی، بازار سرمایه)، بازار کالا و خدمات و نظام توزیع در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط:

۱- سیاست‌های ناظر بر بازار کار برای توسعه بخش تعاونی.

۲- سیاست‌های ناظر بر بازارهای مالی (پولی و سرمایه) برای توسعه بخش تعاونی.

۳- سیاست‌های ناظر بر بازار و نظام توزیع کالا برای توسعه بخش تعاونی.

۴- سیاست‌های توسعه بخش تعاونی ناظر بر بخش کشاورزی.

۵ - سیاست‌ها و اهداف توسعه بخش تعاونی ناظر بر بخش صنعت و معدن.

الف - سیاست‌های ناظر بر بازار کار برای توسعه بخش تعاونی:

ج - ۱-۱- بازنگری -و اصلاح سیاست‌های ناظر بر بازار کار، بازارهای مالی، بازار کالا، خدمات و نظام توزیع، در راستای تعیین جایگاه و نقش بخش تعاونی متناسب با اهداف کیفی و کمی آن بخش و پیش‌بینی یک تقسیم‌کار و الگوی (مدل) کلان برای حضور بخش‌های دولتی، عمومی-غیردولتی، تعاونی و خصوصی در اقتصاد و نیز در حوزه‌های زیرساخت و عمومی و تعیین جایگاه هر کدام با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

۱-۱- تعیین جایگاه و نقش بخش تعاونی در توسعه کارآفرینی و اشتغال کشور.

۱-۲- اصلاح جهت‌گیری سیاست‌های اشتغال و تعهد دولت و شورای عالی اشتغال به ارتقاء سهم بخش تعاونی در شاغلان کشور به (۲۰٪).

۱-۳- تربیت مدرسان و مشاوران قوی تعاون و سازماندهی آنها.

۱-۴- کمک به شکل‌گیری و گسترش تعاونی‌های محوری و شهرک‌ها و مجتمع‌های کارگاهی، اداری -و مسکونی تعاونی و گسترش تعاونی‌های انسجام‌یافته برای کاهش هزینه‌ها و افزایش بازدهی.

۵ - ۱- متناسب‌سازی حمایت از تعاونی‌ها به میزان پایبندی آنها به اصول و ارزش‌های تعاونی متناسب با هدفگذاری‌های انجام شده و تعداد اعضای شاغل در آنها.

۶ - ۱- ایجاد هسته‌های تعاونی متشکل از خود اشتغالان، برای انجام طرح (پروژه)های مشخص و ایجاد چتر حمایتی مشاوران ممتاز تا پایان چشم‌انداز سند و به صورت برنامه‌های دو ساله.

۱-۷- تشویق ادغام، مشارکت (کنسرسیوم) و هر نوع انسجام ساختاری و معاملاتی بین تعاونی‌های کوچک.

۸- ۱- تشویق پیوند بین واحدهای کوچک و بزرگ از قبیل ایجاد شرکت‌های مشترک و شهرک‌های صنعتی تخصصی، صنایع دستی و کشاورزی در قالب شرکت‌های تعاونی.

۹- ۱- شناسایی، ترغیب و توانمندسازی واحدهای اقتصادی-کوچک بخش خصوصی به حضور گسترده در تشکیل و توسعه تعاونی‌ها برای انسجام و ارتقاء رقابت‌پذیری آنها.

۱۰- ۱- تسهیل دسترسی تعاونی‌های نوپا به معاملات دولتی.

ج - ۱- ۲- سیاست‌های ناظر بر بازارهای مالی (پولی و سرمایه) برای توسعه بخش تعاونی:

۲- ۱- نهادهای تقویت نهادهای پولی در بخش تعاونی شامل:

الف - افزایش سرمایه و منابع بانک توسعه تعاون با هدف تأمین تسهیلات شبکه بانکی کشور براساس سهم تعاون از اقتصاد.

ب - افزایش سرمایه و منابع صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون به میزان (۱۰) برابر سرمایه اولیه.

۲- ۲- تعیین حداقل سهم سالانه بخش تعاونی از تسهیلات بانکی.

۳- ۲- افزایش دوره بازپرداخت تسهیلات بانکی برای بخش تعاونی در چهارچوب مصوبات شورای پول و اعتبار.

۴- ۲- اولویت اعطای منابع وجوه اداره شده دولتی به بخش تعاونی در راستای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی.

۵- ۲- اختصاص سالانه یارانه سود کارمزد تسهیلات بانکی برای مؤسسات و شرکت‌های تعاونی در چهارچوب قوانین بودجه سنواتی.

۶- ۲- اختصاص تسهیلات قرض‌الحسنه بانکی به اعضای سه دهک اول درآمدی تعاونی‌ها با حداکثر تسهیل در مدت زمان بازپرداخت و در قالب شرکت‌های تعاونی فراگیر ملی در اجرای بند (۲) اصل (۴۳) قانون اساسی در چهارچوب مصوبات شورای پول و اعتبار.

۷- ۲- اصلاح ساختار بورس برای حضور پرقدرد بخش تعاونی از طریق پیش‌بینی حضور شرکت‌های تعاونی سهامی عام در نهادهای بازار و تسهیل صدور مجوز برای آنها شامل شرکت‌های تأمین سرمایه، بانک‌های سرمایه‌گذاری، کانون‌ها، کارگزاری‌ها و غیره.

۸- ۲- پیش‌بینی سهم (۵۰) درصدی از تشکیل سرمایه در بازار بورس توسط بخش تعاونی طبق قوانین برنامه توسعه.

۹- ۲- صدور مجوز برای تأسیس شرکت‌های بیمه- تعاونی و حضور تعاونی‌ها در بیمه‌های بازگانی با رعایت تصویب‌نامه شماره ۱۹۷۵۷/ت/۵۸۲۵۲-هـ مورخ ۲۶/۲/۱۴۰۰.

۱۰- ۲- فراهم کردن امکان انتشار اوراق مشارکت توسط تعاونی‌ها.

۱۱- ۲- تسهیل معاملات سهام تعاونی‌های متعارف در بازار فرابورس مستقل و شفاف‌سازی معاملات مذکور.

۱۲- ۲- تسهیل مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی در تأسیس و توسعه تعاونی‌ها.

۱۳- ۲- مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای و شرکت‌های دولتی و شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی و نهادهای عمومی غیردولتی با اولویت تعاونی‌ها نسبت به بخش‌های غیردولتی.

۱۴- ۲- ایجاد پیوند مناسب بین بازارهای مالی و تعاونی‌های متعارف به ویژه برای تأسیس واحدهای اقتصادی جدید.

۲-۱۵- کمک به تأسیس و گسترش شرکت-های تأمین سرمایه، تأمین نیاز تخصصی، واسپاری (لیزینگ-)های صنعتی و مؤسسات بیمه اعتباری در قالب تعاونی.

۲-۱۶- تهیه اطلس سرمایه-گذاری بخش تعاون.

ج-۱-۳- سیاست‌های ناظر بر بازار و نظام توزیع کالا برای توسعه بخش تعاونی:

۳-۱- تعیین جایگاه و نقش بخش تعاونی در اصلاح نظام توزیع کالا در فرآیند طرح تحول اقتصادی.

۳-۲- هدفگذاری سهم چهل درصدی (۴۰٪) در توزیع کالا توسط بخش تعاونی با تکیه بر بخش کشاورزی تا پایان چشم-انداز سند.

۳-۳- کمک به ایجاد و گسترش تشکلهای بین تعاونی، اتحادیه‌های تعاونی‌ها، شبکه‌های مجازی و به-ویژه راه‌اندازی فروشگاه‌های-بزرگ زنجیره‌ای تعاونی در سطح کشور با تأمین تسهیلات لازم برای ایجاد زیرساخت-ها.

۳-۴- فراهم ساختن زیرساخت-ها و تسهیلات لازم به منظور ایجاد و توسعه ارتباطات و معاملات بین شبکه‌های تعاونی تولید، توزیع و مصرف.

۵-۳- تأکید بر تشکلهای تعاونی در حمایت از خوشه‌های صادراتی.

۶-۳- تسهیل دسترسی تعاونی‌ها و اتحادیه‌های بازرگانی تعاونی‌ها به قراردادهای خارجی و صادرات کالا و خدمات.

۳-۷- تقویت شبکه تعاونی‌ها در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و سایر مناطق مرزی و- روستایی کشور از طرق مختلف از جمله گسترش مشوق-های لازم برای تعاونی-ها و استفاده از امکانات سایر دستگاه-های دولتی در این مناطق.

۸-۳- توسعه فعالیت حمل و نقل بار (کالا) توسط تعاونی‌ها اعم از جاده‌ای، راه‌آهن و دریایی.

۳-۹- تعاونی‌سازی نگهداری و ذخیره‌سازی کالا در کشور و توسعه ظرفیت انبار و سردخانه‌های بخش تعاونی-های واجد شرایط کیفیت و استانداردهای لازم.

۱۰-۳- متناسب‌سازی حمایت از تعاونی‌ها و اتحادیه‌ها برای کاهش قیمت تمام شده و افزایش کیفیت و کمیت ارائه خدمات.

ج-۱-۴- سیاست‌های توسعه بخش تعاونی ناظر بر بخش کشاورزی:

۴-۱- رساندن سهم سرمایه‌گذاری تعاونی‌ها در بخش کشاورزی، حداقل به شصت و پنج درصد (۶۵٪).

۴-۲- ایجاد هماهنگی و همکاری بین بانک‌ها و صندوق‌های ضمانتی و اعتباری دو بخش تعاون و کشاورزی در راستای گسترش تعاونی‌ها.

۴-۳- تقسیم کار و ایجاد هماهنگی بین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت جهاد کشاورزی در تشکیل تعاونی-های این بخش. تشکیل تعاونی در این بخش از نظر شخصیت حقوقی تعاونی با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و از نظر مجوز فعالیت با وزارت جهاد کشاورزی می-باشد. همچنین تأسیس تعاونی-ها با هماهنگی دو دستگاه و نیازمند صدور مجوز هر دو خواهد بود. مقررات حاکم بر انواع تعاونی-های بخش کشاورزی، مقررات واحدی می-باشد.

۴-۴- شناسایی طرح‌های محوری برای گسترش تعاونی در بخش کشاورزی- و حمایت از تشکیل تعاونی-های بومی، روستایی و کشاورزی در قالب مجتمع‌های کوچک، متوسط و بزرگ مقیاس تعاونی با انجام مطالعات جامع.

۵-۴- ایجاد و توسعه زیرساخت-ها و مراکز بازاریابی و فروش محصولات تعاونی-های بخش کشاورزی با مشارکت تعاونی-های تخصصی توزیعی و خدماتی براساس زنجیره ارزش محصولات با محوریت توسعه بومی و منطقه‌ای.

۶-۴- اصلاح مقررات تعاونی-ها در بخش کشاورزی در موضوع نظام توزیع نهاده‌ها و نیز محصولات بخش کشاورزی با تکیه بر تعاونی‌ها.

ج-۱- ۵- سیاست‌ها و اهداف توسعه بخش تعاونی ناظر بر بخش صنعت و معدن:

۱- ۵- تأمین اعتبار، ایجاد زیرساخت و ارائه سازوکار حقوقی لازم به منظور تأسیس و توسعه شهرک‌های صنعتی، تخصصی در قالب شرکت‌های تعاونی.

۲- ۵- اولویت دادن به تعاونی‌های سهامی عام نسبت به شرکت‌های سهامی عام و تعاونی‌های متعارف نسبت به سایر انواع شرکت‌ها در صدور مجوزهای صنعتی و معدنی.

۳- ۵- استفاده از الگوی تعاونی و ظرفیت انواع شرکت‌های تعاونی از قبیل تعاونی‌های توسعه و عمران شهرستانی در سازماندهی واحدهای کوچک صنعتی و معدنی .

۴- ۵- شناسایی طرح‌های محوری برای گسترش تعاونی در بخش صنعت و معدن و تشکیل در قالب مجتمع‌های بزرگ تعاونی با انجام مطالعات جامع مشترک.

۵- ۵- فراهم نمودن امکان انسجام و یکپارچگی در فعالیت‌های صنعتی معدنی و خدمات پشتیبانی آن در بخش تعاونی.

۶- ۵- همکاری و هماهنگی لازم بین بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون و بانک صنعت و معدن و صندوق‌های صنایع کوچک و صنایع الکترونیک و سایر نهادهای مالی دولتی بخش صنعت و معدن با تکیه بر تعاونی‌ها.

۷- ۵- رساندن سهم سرمایه‌گذاری تعاونی‌ها در بخش صنعت و معدن، حداقل به پنجاه درصد (۵۰٪).

ج- ۲-

راهبرد ۲- توسعه بخش تعاونی به جهت فقرزدایی از جامعه و سیاست‌های ناظر بر آن:

۱- توانمندسازی جامعه سه دهک اول درآمدی، برای تشکیل و توسعه انواع تعاونی‌ها به ویژه تعاونی‌های فراگیر ملی با اهداف زیر:

الف - توانمندسازی و کاهش مهاجرت نیروی کار بومی از طریق تشکیل و راه-اندازی شرکت‌های تعاونی با تکیه بر ظرفیت‌های اقتصادی و زنجیره ارزش بومی (فراگیر ملی).

ب - تأمین نیازهای معیشتی (از طریق تسهیل تأسیس و توسعه تعاونی‌ها-به‌ویژه مصرف، مسکن و اعتبار).

ج- - بهبود وضع شغلی از طریق تأسیس انواع تعاونی‌های-بومی و تسهیل ارائه خدمات مالی و ضمانت به اقشار هدف (صاحبان حرف و مشاغل خرده پای به ویژه خود اشتغالان).

د - تأسیس تعاونی‌های سرمایه‌گذاری استانی با رویکرد واگذاری مدیریت شرکت‌های دولتی به مردم.

۲- اختصاص (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی.

۳- اعطای کمک‌ها و مشوق‌های بیشتر برای تعاونی‌های فراگیر ملی در چارچوب قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن به منظور فقرزدایی، از قبیل واگذاری رایگان اراضی و تأمین هزینه‌های عملیات زیربنایی مجتمع‌های صنعتی، خدماتی، کشاورزی و تجارتي تعاونی‌های فراگیر ملی.

۴- ایجاد کارگروه توسعه تعاونی-های فراگیر ملی با مسئولیت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و عضویت کمیته امداد امام خمینی(ره)، سازمان بهزیستی کشور، صندوق کارآفرینی امید سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی،

معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور، وزارت کشور، وزارت جهاد کشاورزی (سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران و سازمان امور عشایر ایران)، بنیاد مستضعفان، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام خمینی (ره)، ستاد ملی جمعیت، معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده و حسب مورد سایر نهادها و دستگاه‌های مرتبط با اقشار سه دهک اول.

ج-۳-

راهبرد ۳- آموزش و فرهنگ سازی تعاون و سیاست-های ناظر بر آن در راستای گسترش اعتماد به بخش تعاونی و ترغیب مردم به تشکیل و مشارکت گسترده در آن:

۱- ترویج فرهنگ تعاون و ترغیب کارجویان به حضور گسترده در تشکیل و توسعه تعاونی‌ها.

۲- شناسایی و معرفی الگوهای موفق تعاونی اعم از داخلی و خارجی و استفاده از تجربیات آنها در پیشبرد اهداف بخش تعاون.

۳- شناسایی، ترغیب و توانمندسازی واحدهای اقتصادی خرد، کوچک و متوسط برای تشکیل و توسعه تعاونی-های تأمین نیاز تولیدکنندگان.

۴- آگاه سازی عمومی در مورد مزیت-ها و ظرفیت-های بخش تعاون در ایجاد اشتغال و افزایش رفاه عمومی.

۵- ترویج فرهنگ همکاری و مشارکت در فعالیت های اقتصادی برای گروه‌های موثر اجتماعی مانند جوانان، بانوان و سایرگروه-های اجتماعی.

۶- انتقال مفاهیم تعاون و کارآفرینی به دانشجویان و فارغ التحصیلان دانشگاهی از طریق ایجاد و تقویت مراکز تعاون و کارآفرینی در دانشگاه ها، مراکز آموزش عالی و مراکز رشد، پارک های علم و فناوری.

۷- گسترش آموزش‌های کارآفرینی و توجیهی نحوه تأسیس و اداره شرکت‌های تعاونی.

۸- حمایت از انجام تحقیقات کاربردی در بخش تعاون.

۹- به-روز کردن موضوع و محتوای آموزشی تعاونی‌ها در راستای همگامی با تحولات جهانی و نیازهای فعلی و آتی بازار و نیازهای خاص بخش تعاونی.

۱۰- استفاده از ظرفیت رسانه-ملی و سایر رسانه-های بخش دولتی و عمومی در ترویج تعاون و تسهیل ویژه در پوشش رسانه-ای فعالیت-های بخش تعاون.

۱۱- استفاده از ظرفیت مراکز علمی و آموزشی دولتی و خصوصی در کلیه سطوح آموزشی در تربیت تعاون-گر و ترویج فرهنگ تعاون.

۱۲- ایجاد زیرساخت‌های قانونی و مقرراتی به منظور تسهیل در تشکیل تشکلهای ترویجی مردم-پایه.

۱۳- حمایت از توسعه و گسترش سازمان-های مردم-نهاد در بخش تعاون.

ج-۴-

راهبرد ۴- بهبود محیط کسب و کار بخش تعاون و سیاست-های ناظر بر آن

۱- تسهیل شرایط شکل‌گیری و گسترش فعالیت تعاونی‌ها در همه عرصه‌های مجاز و جبران عقب-افتادگی آن-ها شامل وضع مشوق‌ها و تسهیل دسترسی تعاونی‌ها به منابع، امکانات و مجوزهای عمومی و دولتی.

۲- تقویت تعاونی‌ها مشتمل بر توسعه ظرفیت منابع انسانی، ارتقاء بهروری و بهبود مدیریت، افزایش آگاهی نسبت به ارزش‌ها و منافع تعاون، توسعه سرمایه‌گذاری و ارتقاء سطح کیفی و کمی خدمات تعاونی‌ها.

۳- ایجاد سازوکار لازم جهت مانع‌زدایی، تسهیل در ایجاد و توسعه کسب و کارهای تعاونی

۴ - ایجاد و تقویت انسجام و تعاون بین تعاونی‌ها و توانمندسازی بخش در شبکه‌سازی، توسعه معاملات فی‌مابین و ارتقاء توانمندی‌های رقابتی-بخش در صحنه اقتصاد داخلی و بین‌المللی.

۵ - ایجاد سازوکار لازم به منظور شفافیت و تسهیل در معاملات سهام تعاونی‌ها و نظارت بر فعالیت آنها.

۶ - حمایت از ارتقاء بهره‌وری در بخش تعاون.

۷ - تعیین سهم سالانه بخش تعاونی در شاخص‌های زیر و اصلاح نظام آماری کشور در راستای امکان رصد کردن شاخص‌های مذکور:

تولید ناخالص داخلی (به تفکیک بخش‌های مختلف)، بازار پول (بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، جذب سپرده‌ها، اعطای تسهیلات)، بازار سرمایه (نسبت ارزش سهام تعاونی‌ها)، بازار کار و اشتغال (در بخش‌های مختلف و در سه دهک پایین)، بازار صادرات کالا و خدمات، تولیدات صادراتی (در بخش‌های مختلف)، سرمایه‌گذاری (بخش‌های مختلف)، حمل و نقل بار و مسافر، فروش نهاده‌ها و محصولات بخش کشاورزی و تأمین و تولید مسکن و گردشگری.

۸ - پیش‌بینی حمایت‌های لازم برای تعاونی‌ها در شرایط رکود و بحران.

۹ - حمایت از اجرای طرح‌های ارتقاء بهره‌وری و توسعه قابلیت‌های رقابتی در بخش تعاون.

۱۰- توسعه و گسترش مطالعات اجتماعی، اقتصادی در بخش تعاون و حمایت از تعاونی‌های اجتماعی.

۱۱- تقویت جایگاه، ظرفیت و توانمندی‌های اتاق‌های- تعاون و حمایت از توسعه و تعامل اتاق- تعاون -ایران با اتاق- اصناف و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.

۱۲- ایجاد مشارکت (کنسرسیوم) با تشکیل تعاونی‌های تأمین نیاز تخصصی و هر نوع انسجام ساختاری و معاملاتی بین تعاونی‌های کوچک یا پیوند بین واحدهای کوچک و بزرگ.

۱۳- ارتقاء اثربخشی نقش حاکمیتی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در توسعه بخش تعاونی، تمرکز در سیاستگذاری و نظارت و بهبود نظام مدیریت حمایت از بخش تعاون کشور با رویکرد افزایش تصدی-گری بخش تعاون در راستای ارتقاء نقش حکمرانی مردمی.

۱۴- بازآفرینی تعاون اصیل ایرانی - اسلامی با محوریت ایجاد اشتغال و ثروت پایدار، براساس نظام تعاون و با اتکا بر حمایت از عضویت حداکثری شاغلین در تعاونی‌ها و افزایش نسبت شاغلین عضو به اعضای غیرشاغل.

ج - ۵ -

راهبرد ۵ - توسعه نوآوری و تعاون دانش-بنیان و سیاست‌های ناظر بر آن

۱- حمایت از گسترش تجارت الکترونیک در بخش تعاونی.

۲- حمایت از تشکیل و توسعه مراکز نوآوری بومی و ملی و به منظور ارتقاء فناوری در بخش تعاون.

۳- حمایت ویژه از تشکیل تعاونی‌های دانش-بنیان و اولویت قراردادن تعاونی‌های دانش-بنیان در تمامی مجوزها، قراردادها و امتیازات دولتی و عمومی داخلی و خارجی.

۴- حمایت از تشکیل و توسعه تعاونی‌های سکو (پلتفرم).

۵ - حمایت از تدوین و اجرای استانداردها و گواهینامه‌های ملی نوآورانه اختصاصی بخش تعاون .

د - احکام اجرایی:

۱- با عنایت به توجه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به بخش تعاون در توسعه اقتصاد کشور و نظر به فرابخشی بودن موضوع تعاون و جایگاه این بخش در تحقق اهداف حکمرانی مردمی و به جهت تهیه و تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی برای دستگاه‌های مجری احکام پیش‌بینی شده در سند توسعه بخش تعاون در راستای تحقق اهداف بخش تعاون، شورای هماهنگی تعاون ایران به ریاست رئیس‌جمهور و با عضویت بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی دارای احکام پیش‌بینی شده در سند مذکور، تشکیل می‌شود. همچنین به منظور پیشنهاد برنامه‌های اجرایی جهت توسعه بخش تعاون، نظارت بر حسن اجرای سند توسعه بخش تعاون و تهیه گزارش عملکرد سالانه دستگاه‌های ذی‌ربط و ارائه به رئیس‌جمهور، دبیرخانه این شورا با دبیری معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل می‌شود.

۲- دستگاه‌های اجرایی در راستای تحقق سهم (۲۵٪) بخش تعاون با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، شرکت‌های تعاونی را در جهت اجرای طرح‌های ملی و استانی کشور در اولویت قرار دهند.

۳- دستگاه‌های اجرایی مکلفند در کلیه لوایح و برنامه‌هایی که در طول چشم انداز سند توسعه تعاون، تدوین می‌گردد، اهداف، راهبردها، سیاست‌ها و احکام اجرایی سند توسعه تعاون کشور را لحاظ نمایند.

۴- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ سند توسعه بخش تعاون و بدون توسعه ساختار تشکیلاتی جدید، واحد تخصصی در حوزه تعاون در سازمان خود با رویکرد یکپارچه‌سازی و پیگیری اجرای سند مذکور تعیین نمایند.

۵ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلفند تمهیدات و مقدمات لازم به منظور افزایش سهم بخش تعاون از اقتصاد ملی و یکپارچه‌سازی قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و نقش آفرینی بنیاد-های تعاون نیروهای مسلح، ارتش، سپاه، فراجا، و بسیج را فراهم نمایند.

۶ - با توجه به گستردگی شبکه تعاونی‌ها در سراسر کشور و به منظور گسترش سهم بخش تعاونی از اقتصاد ملی، شرکت‌های تعاونی در توزیع نهاده‌ها و کالاهای بارانه‌ای در اولویت قرار می‌گیرند.

۷- در صورت اعطای کمک‌های دولت برای کارورزی -یا کارآموزی- کارجویان، تعاونی‌هایی که کارورز می‌پذیرند و کارجویان عضو تعاونی‌های فراگیر ملی در اولویت قرار می‌گیرند.

۸ - کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون خدمات کشوری موظفند با هماهنگی و راهبری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بهره‌مندی از تسهیلات ویژه اعم از امکانات دولتی -و عمومی، منابع- مالی و سایر مشوق‌های موجود در دستگاه‌های ذی‌ربط خود، دستورالعمل‌های لازم درخصوص اولویت بخشیدن به شرکت‌های تعاونی متقاضی را ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این سند تدوین نمایند.

۹- در اجرای سیاست‌های حمایتی معطوف به سرمایه‌گذاری و اشتغال (از قبیل اعطای مشوق‌ها، تخفیفات، ترجیحات، کمک‌های بلاعوض، کمک‌های فنی و اعتباری، وجوه اداره شده، تسهیلات اعتباری حمایتی و واگذاری- اراضی و تأمین هزینه‌های عملیات زیربنایی مجتمع‌های صنعتی، خدماتی، کشاورزی و تجاری) با اولویت در بخش تعاونی در چهارچوب قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن و با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با رعایت بند (ب) ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون-اساسی، به شرکت‌های تعاونی از قبیل تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی اولویت داده می‌شود.

۱۰- کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حمایت از تشکیل و توسعه شرکت‌های تعاونی با عضویت صاحبان حرفه‌ها و مشاغل خود اشتغالی، صنوف، مشاغل آزاد و سایر بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط به منظور تأمین نیازهای اقتصادی مشترک آنها، کاهش هزینه‌ها، ارتقاء رقابت‌پذیری و گسترش بازار آنها، اقدامات لازم را انجام دهند.

۱۱- دستگاه-های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری موظفند به منظور برقراری عدالت اجتماعی و احیای الگوی ایرانی - اسلامی تعاون، اولویت اعطای کلیه امکانات، مشوق-ها، واگذاری‌ها و مجوزهای مشروح در احکام اجرایی این سند به تعاونی‌ها را بر اساس شاخص شاغلین عضو در تعاونی-ها به نسبت کل اعضا تعیین و تخصیص دهند.

۱۲- دستگاه-های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که دارای اعتبارات وجوه اداره شده می-باشند، مکلف به تخصیص سهم بخش تعاون و درج آن در موافقت-نامه بودجه خود با سازمان برنامه و بودجه کشور می-باشند.

۱۳- دستگاه-های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری در اعطای تسهیلات وجوه اداره شده، کمک-های فنی و اعتباری و سایر کمک‌های بلاعوض که برای ایجاد و گسترش اشتغال و سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی منظور می‌شود با رعایت بند (ب) ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، بخش تعاونی را در اولویت قرار دهند.

۱۴- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی در راستای نیل به سهم (۲۵٪) بخش تعاونی از اقتصاد و هر دو سال برنامه-های لازم بخش تعاون را با در نظر گرفتن شرایط زمانی، اقتصادی و اولویت-های اساسی کشور تهیه و برای پیش‌بینی در بودجه سالانه به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نماید.

۱۵- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است از عملکرد دستگاه-ها نسبت به بودجه دریافتی در این خصوص، هر ساله گزارشی تهیه و به دبیرخانه شورای هماهنگی تعاون ایران ارسال نماید.

۱۶- وزارتخانه‌های امور اقتصادی و- دارایی، تعاون، کار و رفاه -اجتماعی، بانک- مرکزی جمهوری اسلامی -ایران و سازمان برنامه و- بودجه کشور و مؤسسات اعتباری و صندوق‌های ضمانت دولتی موظف به تدوین و ابلاغ مقرراتی طی (۵) برنامه زمان-بندی دوساله هستند، به نحوی که پس از پایان چشم-انداز سند، در تمامی بانک‌ها و صندوق‌های اعتباری یا ضمانتی دولتی، سالانه سهم بخش تعاونی در اعطای تسهیلات اعتباری یا ضمانت سرمایه‌گذاری و معاملات، در صورت وجود متقاضیان واجد شرایط، متناسب با سهم بخش تعاون باشد.

۱۷- وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، با رعایت سایر قوانین و مقررات، ترتیبی اتخاذ نمایند تا ظرف سه سال از تاریخ ابلاغ این سند، با پیش‌بینی منابع بودجه‌ای و سایر منابع، سرمایه بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون براساس سهم تعاون از اقتصاد افزایش یابد. همچنین منابع ثابتی برای افزایش سرمایه بانک توسعه تعاون به صورت سالانه در نظر گرفته شود.

۱۸- سازمان برنامه و- بودجه کشور موظف است در تنظیم و مبادله موافقت‌نامه با دستگاه‌های اجرایی ذی-ربط تصریح نماید که متناسب با سهم بخش تعاون تسهیلات وجوه اداره شده، کمک‌های فنی و اعتباری و سایر کمک‌های بلاعوض که برای ایجاد و گسترش اشتغال و سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی منظور می‌شود، بخش تعاونی را با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در اولویت قرار دهند.

۱۹- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است حسب درخواست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی منابع لازم را در اجرای جزء (۲) بند (ج) ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی نماید.

۲۰- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی منابع بودجه‌ای لازم را برای اعطای یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی به بخش تعاونی، در عقود مبادله‌ای و مشارکتی (ریالی و ارزی)، به میزان حداقل (۵۰٪) سود و کارمزد متعلقه پیش‌بینی نماید.

۲۱- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی در اجرای این سند و قانون اجرای سیاست-های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی از جمله بند (د) سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، منابع موضوع ردیف (۲) ماده (۲۹) قانون یاد شده و اعتبارات مصوب بخش تعاونی را مطابق ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور تخصیص دهد تا توسط خزانه‌داری کل کشور پرداخت شود. مانده مصرف نشده اعتبارات مذکور در پایان هر سال مالی به همان حساب درآمد و واگذاری‌ها، نزد خزانه‌داری کل واریز می‌شود.

تبصره - پیش‌بینی اعتبارات لازم برای اجرای سیاست‌ها و تکالیف موضوع این سند، تغییر در پیش‌بینی منابع برای سایر ردیف‌های بودجه‌ای موجود که در این سند نیامده است به وجود نخواهد آورد.

۲۲- مرکز آمار ایران موظف است با اصلاح نظام آمارهای ملی و حساب‌های ملی، آمارها و گزارش‌های اقتصادی را در سه قالب دولتی، تعاونی و خصوصی به صورت مستقل ارائه داده و نسبت به اصلاح نظام آماری کشور در راستای تعیین سهم سالانه بخش تعاونی و امکان رصد شاخص‌های زیر اقدام کند:

تولید ناخالص داخلی (به تفکیک بخش‌های مختلف)، بازار پول (بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، جذب سپرده‌ها، اعطای تسهیلات)، بازار سرمایه (نسبت ارزش سهام تعاونی‌ها)، بازار کار و اشتغال (در بخش‌های مختلف و در سه دهک پایین)، بازار صادرات کالا و خدمات، تولیدات صادراتی (در بخش‌های مختلف)، سرمایه‌گذاری (بخش‌های مختلف)، حمل و نقل بار و مسافر، فروش نهاده‌ها و محصولات بخش کشاورزی و تأمین و تولید مسکن و گردشگری.

۲۳- سازمان برنامه -و بودجه کشور موظف است در اجرای جزء (۲) بند (ج) ماده (۹) سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی اعتبار لازم جهت جبران تخفیف (۲۰٪) حق بیمه سهم کارفرما را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

۲۴- سازمان اداری -و استخدامی کشور موظف است نسبت به تأمین نیروی انسانی مورد نیاز در راستای تحقق اهداف این سند متناسب با اعلام نیاز دستگاه‌های- مجری در سند و بدون توسعه تشکیلاتی اقدام نموده و مجوز-های لازم را در این -خصوص در چارچوب قوانین و مقررات صادر نماید.

۲۵- سازمان اداری- و استخدامی کشور موظف است در راستای حسن انجام این سند نسبت به تعیین شاخص-های لازم و لحاظ آنها در جشنواره شهید رجایی، جهت سنجش عملکرد دستگاه-های مختلف به صورت سالانه درخصوص دستیابی به سهم (۲۵٪) بخش تعاون از اقتصاد کشور اقدام نماید.

۲۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه مرکزی ایران در صدور مجوزها موظف به ارائه پنج برنامه زمان-بندی دوساله هستند، به نحوی که پس از پایان چشم-انداز سند، حداقل (۲۵٪) ارزش افزوده فعالیت بانکداری و بیمه، به تفکیک، به بخش تعاونی تعلق گیرد.

۲۷- بانک مرکزی موظف است سهم سالانه بخش تعاونی از تسهیلات بانکی و چگونگی اعطای آن را به منظور تصمیم‌گیری در شورای پول و اعتبار تعیین نماید.

۲۸- بانک مرکزی در اجرای بند (۲) اصل (۴۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران موظف به ارائه پنج برنامه زمانبندی دوساله درخصوص اختصاص تسهیلات قرض‌الحسنه بانکی به اعضای سه دهک اول درآمدی تعاونی‌ها با حداکثر تسهیل در مدت زمان بازپرداخت در چهارچوب مصوبات شورای پول و اعتبار و در قالب شرکت-های تعاونی فراگیر ملی است به نحوی که پس از پایان چشم انداز سند حداقل (۲۰٪) از تسهیلات قرض‌الحسنه بانکی به اعضای سه دهک اول درآمدی تعاونی‌ها اختصاص یافته باشد.

۲۹- وزارت آموزش و پرورش موظف به ارائه پنج برنامه زمان-بندی دوساله است، به نحوی که پس از پایان چشم انداز سند، حداقل (۳۰٪) از فضاهای آموزشی و اماکن خود را، در زمانی که استفاده نمی‌کند، از طریق انعقاد قرارداد به شرکت‌های تعاونی خدمات آموزشی و دانش بنیان واجد شرایط با اولویت شرکت‌های تعاونی کارکنان همان مدارس واگذار نماید.

۳۰- وزارت آموزش -و- پرورش موظف است با اولویت دادن به بخش تعاونی، از تأسیس - و توسعه تعاونی های آموزشی، مدارس و مراکز- آموزشی در قالب الگوهای تعاونی در سطوح مختلف تحصیلی حمایت نماید.

۳۱- وزارت آموزش و پرورش موظف است، به گونه ای اقدام نماید که تا پایان چشم-انداز سند، حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از سرفصل-های آموزشی مرتبط در مقاطع و رشته-های مختلف تحصیلی، به آموزش فرهنگ تعاون تخصیص داده شده باشد.

۳۲- وزارت اموراقتصادی- و دارایی موظف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بهبود محیط کسب و کار بخش غیر دولتی تعاون با رویکرد ایجاد سرعت، شفافیت و تسهیل در معاملات و ارتقاء نظارت بر خط بر عملکرد مالی و حقوقی شرکت‌های تعاونی، دستورالعمل تأسیس بورس معاملاتی تخصصی تعاونی-های کشور را در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، ظرف (۶) ماه از تاریخ ابلاغ این سند تدوین نماید.

۳۳- وزارت امور اقتصادی -و دارایی موظف است در چهارچوب وظایف و اختیارات قانونی خود و به منظور حضور تعاونی‌های سهامی عام در ساختار و بازار اصلی بورس، دستورالعمل‌های لازم را تدوین نماید.

۳۴- در صورت واگذاری سهام شرکت‌های متعلق به دولت (که سهم دولت در آنها کمتر از (۵۰٪) باشد) به بخش تعاونی و خصوصی، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با عنایت به سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، بخش تعاونی را در اولویت قرار دهد.

۳۵- دولت در راستای بهبود بهره‌وری بخش تعاون، افزایش رضایت و دسترسی آسان و سریع اتحادیه‌ها و شرکت‌های تعاونی به خدمات عمومی و دولتی، تریبی اتخاذ نماید که کلیه دستگاه‌های اجرایی اعم از وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیر دولتی، بانک‌ها، مؤسسات اعتباری و بیمه‌ای، واحدهای سازمانی خود را موظف به ارائه خدمات به بخش تعاون نمایند.

۳۶- سازمان ملی بهره‌وری ایران به عنوان متولی هدایت، سازماندهی و برنامه‌ریزی برای بهینه‌سازی و ارتقاء سطح بهره‌وری کشور، ضمن اعلام میزان بهره‌وری سالانه بخش تعاون، موظف به سنجش میزان همکاری و معاضدت کلیه دستگاه‌های اجرایی اعم از وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیر دولتی، بانک‌ها، مؤسسات اعتباری و بیمه‌ای به جهت ارتقاء بهره‌وری در بخش تعاون می‌باشد.

۳۷- در راستای راه اندازی سامانه معاملات تعاونی-ها، ذیل سامانه جامع و هوشمند بخش تعاون کشور توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و وزارت صنعت، معدن و تجارت موظفند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این سند، کلیه خدمات مورد نیاز در این خصوص را به صورت تبادل اطلاعات الکترونیک (وب سرویس) در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار دهند.

۳۸- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، امور خارجه و صنعت، معدن و تجارت، نسبت به تسهیل مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی در تعاونی-ها و گسترش تعاونی-های مشترک اقدام نماید.

۳۹- در اجرای جزء (۱) بند (ج) ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف به پیش‌بینی منابع لازم جهت تأمین حداقل (۸۰٪) از سهم آورده اقشار سه دهک اول برای عضویت، تشکیل و توسعه تعاونی‌ها در قالب کمک‌های بلاعوض و یا تسهیلات قرض‌الحسنه در لویای بودجه سالانه کشور می‌باشد.

۴۰- به استناد بند (۲) ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است سهم تعیین شده در ماده مذکور را در جداول پیوست لویای بودجه سالانه منظور نموده و نسبت به واریز منابع (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری-ها به حساب جداگانه در خزانه‌داری کل اقدام نماید. منابع مذکور مطابق قوانین بودجه سنواتی برای توسعه و گسترش تعاونی‌ها در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار می‌گیرد.

۴۱- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت امور خارجه در راستای تسهیل استفاده بخش تعاون کشور از فرصت‌های مطالعاتی- و آموزشی خارج از کشور و مجامع بین‌الملل اقدامات لازم را برنامه‌ریزی و اجرا نماید.

۴۲- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی:

الف - با استفاده از خدمات بخش تعاونی نسبت به شناسایی، ترغیب، مشاوره، انجام آموزش‌های کارآفرینی و تعاون و سازماندهی گروه‌های هدف، در قالب تشکلهای تعاونی اقدام نموده و در انجام مطالعات- و تهیه طرح‌های دارای توجیه-اقتصادی، اخذ مجوزها، تهیه اراضی- و مکان‌های اجرای طرح‌ها و پشتیبانی اجرای طرح‌ها، کمک‌های مالی و غیرمالی کرده و بر فرایند اجرا و بهره‌برداری نظارت کند.

ب - به‌منظور ارتقاء توانمندی-های رقابتی تعاونی‌ها و گسترش بازار و خدمات آنها، از گسترش فناوری-اطلاعات- و ارتباطات- و تجارت الکترونیک در بخش تعاونی و تشکیل و توسعه اتحادیه‌های تخصصی- تعاونی و سایر تشکلهای تعاونی بین تعاونی‌ها، حمایت مالی- و غیرمالی کند.

پ- نسبت به تعیین سهم بهره‌وری در بخش تعاون و تعیین شاخص‌های مؤثر در سنجش بهره‌وری در رشته‌های مختلف تعاونی‌ها و پرداخت مشوق‌ها برای بهبود هر شاخص اقدام کند.

ت - ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این سند، نظام اعطای مزایا، مشوق-ها و کمک‌های دولتی در بخش تعاونی را با تأکید بر رعایت تناسب تعداد اعضا با مزایا، ذیل اطلس جامع بخش تعاون کشور تدوین و ابلاغ کند.

۴۳- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است در اجرای جزء (۲) بند (ج) ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، وفق دستورالعملی که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تدوین و ابلاغ می‌کند، تخفیف حق بیمه سهم کارفرمای شاغلان عضو تعاونی‌ها را اعمال و میزان تخفیف‌های اعمال شده را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کند.

۴۴- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در برگزاری دوره‌های آموزشی، به تعاونی‌ها اولویت دهد. همچنین سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف به ارائه پنج برنامه زمانبندی دوساله می‌باشد، به نحوی که پس از پایان چشم‌انداز سند، (۳۰٪) ظرفیت آموزشی آن سازمان، به بخش- تعاون- اختصاص یافته باشد. اعضای -تعاونی‌ها که براساس فهرست یا ضوابط تعیین شده از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه- اجتماعی، به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور معرفی خواهند شد، در دوره آموزشی به صورت رایگان شرکت خواهند کرد.

۴۵- بانک توسعه تعاون به عنوان بانک تخصصی شبکه بانکی با رعایت ترتیبات قانونی ملزم به حمایت از تشکیل-های تعاونی از طرق مختلف از جمله حذف تعهدات تأمین مالی طرح-های دولتی از جمله خرید تضمینی و غیره- می‌باشد.

۴۶- وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی-و دارایی و سازمان بورس و اوراق بهادار موظفند زمینه تبدیل شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت به شرکت‌های تعاونی سهامی عام را فراهم کنند.

۴۷- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری اتاق تعاون نسبت به تشکیل، ساماندهی و راه-اندازی شرکت-های تعاونی توسعه عمران شهرستان تا پایان چشم-انداز سند، اقدام و کلیه دستگاه-های اجرایی مکلف به همکاری لازم در این رابطه می‌باشند.

۴۸- وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی- و دارایی موظفند مقرراتی پیشنهاد نمایند که به موجب آن دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و عمومی، بخشی از معاملات خود را به تعاونی‌هایی که حداکثر پنج سال از تاریخ شروع فعالیت رسمی آنها گذشته باشد، اختصاص دهند.

۴۹- اشخاص حقوقی بخش تعاون مشمول بند (۱۶) ماده (۵۷) قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران می باشند.

۵۰ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است طی پنج برنامه زمانبندی دوساله نسبت به شناسایی و ظرفیت شناسی و توسعه شرکت-های تأمین نیاز تخصصی اقدام نماید به نحوی-که پس- از پایان چشم-انداز-سند، این شرکت-ها سهم مناسبی در بخش تعاون داشته باشند.

۵۱ - وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی با مشارکت وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کشور و وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف به تهیه اطلس جامع منابع زیست بوم تعاون کشور و سرمایه‌گذاری بخش تعاون کشور ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این سند می-باشد.

۵۲ - وزارت جهادکشاورزی موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ترتیبی اتخاذ نماید که تا پایان چشم انداز سند، حداقل (۵۰٪) اراضی قابل احیا و بهره‌برداری کشاورزی، در اختیار تشکیل‌های تعاونی قرار گرفته و حمایت‌های لازم از قبیل ایجاد زیربناها و پرداخت کمک‌های بلاعوض در حدود اعتبارات مصوب مربوط را به‌عمل آورد.

۵۳ - وزارتخانه‌های راه -و شهرسازی و جهادکشاورزی و سازمان صنایع کوچک و شهرک-های صنعتی ایران با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف به فراهم نمودن شرایط و تسهیلات لازم جهت تأسیس و توسعه شهرک-های صنعتی تخصصی تعاونی می-باشند.

۵۴ - وزارت جهادکشاورزی با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف-اند نسبت به اصلاح نظام توزیع محصولات کشاورزی با تکیه بر تعاونی-های و اتحادیه های تحت پوشش اقدام نمایند.

۵۵ - وزارت راه-وشهرسازی موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در واگذاری اراضی و اعمال سیاست‌های تشویقی احداث و تأمین مسکن ترتیبی اتخاذ نماید به نحوی-که سالانه سهم بخش تعاون از احداث و تأمین واحدهای مسکونی در چهارچوب قوانین و مقررات در اولویت قرار گیرد.

۵۶ - وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از ایجاد شبکه مجازی تأمین و تدارک کالای مورد نیاز، بازاریابی و فروش محصولات تعاونی‌ها و مرکز نمایشگاه‌های دائمی داخلی و بین‌المللی تعاون حمایت می‌نماید.

۵۷ - سازمان‌های توسعه‌ای، مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، موظف‌اند ضمن هماهنگی با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های غیردولتی، به ویژه در سرمایه‌گذاری‌های موضوع تبصره (۳) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، با رعایت قوانین و مقررات، بخش تعاون را در اولویت قرار دهند.

۵۸ - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق تعاون جایگاه و نقش تعاون در توزیع کالا و خدمات در کشور را با تدوین دستورالعمل‌های لازم، مشخص و طی شش ماه از تاریخ ابلاغ این سند ابلاغ نموده و نسبت به ایجاد پیوند تعاونی‌ها با یکدیگر در ساختار و معاملات به ویژه راه‌اندازی فروشگاه‌های زنجیره‌ای اقدام نماید.

۵۹ - وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است نسبت به استفاده از الگوی تعاونی و ظرفیت انواع شرکت‌های تعاونی از قبیل تعاونی‌های توسعه عمران شهرستان در سازماندهی واحدهای کوچک صنعتی و معدنی اقدام نماید.

۶۰ - به منظور توسعه و حمایت از بخش تعاون، وزارت صنعت، معدن و تجارت به ویژه سازمان توسعه تجارت موظف است در صدور مجوزهای برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و خارجی نسبت به اولویت بخشیدن به بخش غیردولتی تعاون واجد شرایط در شرایط برابر با سایر متقاضیان اقدام کند.

۶۱ - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بهره‌مندی از تسهیلات ویژه اعم از امکانات دولتی و عمومی، منابع مالی و سایر مشوق‌های موجود در دستگاه‌های ذی‌ربط وزارت صنعت، معدن و تجارت، دستورالعمل‌های لازم درخصوص تأسیس تعاونی‌های بومی و محلی معدنی با رویکرد واگذاری بهره‌برداری از معادن دولتی به ائتشار بومی و ارتقاء سطح کیفی زندگی ساکنان بومی آن منطقه و سایر شرکت‌های تعاونی متقاضی را با قید «در شرایط برابر، اولویت با بخش تعاون» تدوین نماید.

۶۲ - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، واحدهای آموزش ویژه بخش تعاونی را در برنامه تحصیلی دانشجویان رشته‌های مرتبط پیش‌بینی و رشته‌هایی از قبیل تعاون و مدیریت تعاونی را در مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناس ارشد و دکترا راه‌اندازی نماید.

۶۳ - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است با اولویت دادن به بخش تعاونی، از تأسیس و توسعه مراکز آموزشی در قالب الگوهای تعاونی در سطوح مختلف تحصیلی حمایت کند.

۶۴ - وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و ورزش و جوانان و معاونت رئیس جمهور در امور زنان و خانواده با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظفند نسبت به شناسایی ائتشار مختلف جویای کار از قبیل جوانان، زنان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در قالب تعاونی اقدام نمایند.

۶۵ - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بهره‌مندی از تسهیلات ویژه اعم از امکانات دولتی و عمومی، منابع مالی و سایر مشوق‌های موجود در دستگاه‌های ذی‌ربط علوم، تحقیقات و فناوری، دستورالعمل‌های لازم درخصوص تأسیس تعاونی‌های تخصصی دانشجویان با رویکرد واگذاری امور تصدیگری و خدماتی دانشگاه‌های کشور به تعاونی‌ها به منظور ارتقاء دانش عملی و تجربی این گروه حساس و آماده‌سازی ایشان جهت پذیرش مسئولیت اجتماعی - اقتصادی در حکمرانی مردم را تدوین نماید.

۶۶ - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اجرای بند (۳) ماده (۷۱) قانون - بخش - تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران ترتیبات قانونی لازم را پیش‌بینی نمایند و در صورت پیش‌بینی اعتبار لازم نسبت به اعمال حداقل (۲۰٪) تخفیف و اعمال مشوق‌های لازم جهت تبلیغات و بازاریابی تعاونی‌های اقدام نمایند.

۶۷ - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با هماهنگی و راهبری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بهره‌مندی از تسهیلات ویژه اعم از امکانات دولتی و عمومی، منابع مالی و سایر مشوق‌های موجود در دستگاه‌های ذی‌ربط وزارت فرهنگ

و ارشاد اسلامی، دستورالعمل های لازم درخصوص تأسیس تعاونی-های تخصصی- فرهنگی - هنری درحوزه-های -قرآنی، سینمایی، چاپ- و نشر، رسانه، هنرهای تجسمی، هنرهای آیینی و هنرمندان با رویکرد افزایش نقش-آفرینی این گروه را تدوین نماید.

۶۸- صدا و سیما جمهوری -اسلامی- ایران موظف است با هماهنگی و راهبری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بهره-مندی از تسهیلات ویژه اعم از امکانات دولتی -و عمومی، منابع- بانکی و سایر مشوق-های موجود در دستگاه-های ذی-ربط صدا و سیما جمهوری -اسلامی- ایران، دستورالعمل های لازم درخصوص استفاده از تمام ظرفیت رسانه-ملی در راستای تولید و پخش انواع برنامه-های تولیدی و زنده در راستای ترویج فرهنگ تعاون و حمایت از تولیدات بخش تعاون را تدوین نماید.

۶۹- وزارت کشور موظف است جهت پیشگیری از حوادث غیرمترقبه، حمایت-های لازم را برای شرکت-های تعاونی انجام دهد.

۷۰- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارت کشور، معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و دبیرخانه شورای عالی جهاد سازندگی موظف است در راستای تقویت -و توسعه شرکت-های تعاونی -دهیاری و شرکت-های توسعه عمران شهرستانی دستورالعمل های لازم درخصوص حمایت-های مالی- و مشوق-های لازم را ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این سند تدوین و ابلاغ نماید.

۷۱- وزارت کشور موظف است نسبت به تشکیل شورایی تحت عنوان شورای توسعه تعاون استان متشکل از مدیران دستگاههای اجرایی ذکر شده در سند با مدیریت استانداران و دبیری مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در تمامی استانهای کشور به منظور نظارت و سنجش میزان پیشرفت اهداف و اجرای احکام پیش-بینی شده در سند توسعه بخش تعاون کشور و تهیه گزارش فصلی از وضعیت بخش تعاون به صورت برش استانی و ارائه آن به دبیرخانه شورای هماهنگی تعاون ایران اقدام نماید.

۷۲- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری -و صنایع دستی ایران موظف است در راستای حمایت از حضور اتحادیه-های صنایع-دستی در نمایشگاه-های داخلی -و خارجی دستورالعمل های لازم را تدوین نماید.

۷۳- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری -و صنایع دستی ایران موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با هدف سازماندهی و ساماندهی فعالان حوزه گردشگری و صنایع دستی ایران و ایجاد چتر حمایتی با رویکرد ایجاد نشان تجاری (برند) واحد، از تشکیل و توسعه تعاونی-های تأمین نیاز حمایت نماید به گونه‌ای که در پایان چشم-انداز سند، حداقل (۸۰٪) فعالان این حوزه تحت پوشش این تعاونی-ها باشند.

۷۴- وزارت ورزش -و جوانان موظف است با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بهره مندی از تسهیلات ویژه اعم از امکانات دولتی و عمومی، منابع مالی و سایر مشوق-های موجود در دستگاه-های ذی-ربط وزارت ورزش- و جوانان، دستورالعمل های لازم درخصوص تأسیس تعاونی-های تخصصی جوانان با رویکرد افزایش نقش آفرینی این گروه در امور حکمرانی کشور و همچنین ایجاد تعاونی-های تخصصی ورزشی و چگونگی اولویت واگذاری، تأسیس و بهره-برداری از اماکن ورزشی به تعاونی-های متقاضی را تدوین نماید .

۷۵- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظفند، با هدف حمایت از شرکت های نوآور تعاونی و ارتقاء فناوری در بخش تعاون دستورالعمل های لازم در خصوص تخصیص فضاهای تخصصی، منابع مالی بلاعوض، ارائه تسهیلات و مشوق های ویژه، واگذاری ارزیابی تعاونی های دانش بنیان به واحدهای تخصصی نوآور در بخش تعاون و تسهیل صدور مجوز را تدوین نمایند.

۷۶- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور موظف است در راستای تحقق سهم (۴۰٪) بخش تعاون از سکو (پلتفرم)های اقتصاد رقومی (دیجیتال) و شرکت-های دانش-بنیان، نسبت به لحاظ بخش تعاون در تمامی اسناد بالادستی توسعه فناوری و نوآوری و اقتصاد رقومی (دیجیتال) کشور و همچنین تدوین دستورالعمل-ها و طرح-های کلان و عملیاتی در راستای تسهیل صدور مجوزها، اعطای اولویت در مشوق-ها و برنامه-های حمایتی طی پنج برنامه اجرایی دو ساله اقدام نماید.

۷۷- معاونت رئیس جمهور در امور زنان و خانواده با هماهنگی و راهبری وزارت تعاون، کار- و رفاه -اجتماعی و همکاری ستاد ملی جمعیت به منظور بهره-مندی از تسهیلات ویژه اعم از امکانات دولتی -و عمومی، منابع مالی و سایر مشوق-های موجود در دستگاه-های ذی-ربط معاونت رئیس جمهور در امور زنان و خانواده، دستورالعمل لازم درخصوص تأسیس و حمایت از تعاونی-های تخصصی بانوان را، تدوین می-نماید.

۷۸- وزارت کشور با همکاری سازمان شهرداری ها و دهیاری ها و سازمان میادین میوه و تره بار نسبت به ایجاد فضای مناسب برای توزیع مستقیم محصولات کشاورزی توسط بخش تعاون هماهنگی نماید.

۷۹- سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلفند، با هماهنگی وزارت جهاد کشاورزی نسبت به تأمین منابع، تسهیلات و تمهیدات لازم برای تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی، توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی متناسب با ظرفیت های مناطق برای بخش تعاون اقدام نمایند.

۸۰ - سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نسبت به سازماندهی و ساماندهی جوامع محلی و نیروی متخصص در قالب شرکت های تعاونی تمهیدات لازم را به گونه ای فراهم آورد که تا پایان چشم-انداز سند، حداقل شصت درصد (۶۰%) از قراردادهای مربوط به اجرای عملیات و طرح های پیش بینی شده در موافقت نامه های طرح های تملک دارایی سرمایه ای ملی و استانی دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور در بخش تعاون اجرایی شود.

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر